

Toimivallan siirtäminen vapaa-aikajohtajalle

299/12.00.01/2020

VAPAA 26.03.2020 § 5

Suomessa ja muualla Euroopan unionissa vallitsee tällä hetkellä erittäin poikkeuksellinen ja vaikea tilanne johtuen COVID-19 -tartuntatautiepidemian eli niin sanotun koronavirusepidemian puhkeamisesta. Epidemian leviämisen hidastamiseksi on suomalaisessa yhteiskunnassa tehty ja valmisteltu äärimmäisen harvinaislaatuisia ratkaisuja, joilla on voimakkaasti supistettu tai jopa kokonaan keskeytetty lakisääteisten kunnallisten ja muiden julkisten palveluiden tuotantoa ja tarjoamista.

Eräät ratkaisut on tehty vaiheittain kuntien normaalissa päätöksenteokjärjestyksessä osana kuntien itsehallinnon toteuttamista ja lakisääteisten tehtävien hoitamista. Joissakin kunnissa on siirrytty soveltamaan erityistä häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtamisjärjestelmää. Erityisen merkittävää on, että valtioneuvoston ja eduskunnan päätösten mukaisesti on valmiuslain säännöksiä otettu Suomessa käyttöön vaiheittain 17.3.2020 alkaen. Käyttöönotto on muun ohella merkinnyt, että kuntien itsehallintoon ja lakiin perustuvia toimivaltuuksia on supistettu ja poistettu.

Äänekosken kaupungin viranhaltijajohto on seurannut ja arvioinut koronavirusepidemian ja sen leviämisen asettamia uusia vaatimuksia kaupungin toiminnalle. Viranhaltijajohto on valmistautunut tilanteen pahenemisen edellyttämiin ratkaisuihin valtion viranomais- ja asiantuntijatahojen antamien määräysten ja suositusten mukaisesti.

Ajankohtaiselle epidemiatilanteelle on tunnusomaista olosuhteiden nopea muuttuminen ja vaikeutuminen ja odotukset erittäin nopeasta päätöksenteosta kaupunkiorganisaatiossa. On pidettävä selvänä, että tavanomainen kuntalain, eri toimialojen tehtäviä koskevien erityislakien ja voimassa olevan hallintosäännön mukainen toimivallan jako ja johtamisjärjestelmä ei mahdollista sellaista päätöksenteon nopeutta ja voimavarojen jatkuvaa uudelleen suuntaamista, jota käsillä olevassa tilanteessa edellytetään.

Kaupunginhallitus on 23.3.2020 (66 §) päättänyt ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyisi Äänekosken kaupungin hallintosäännön täydentämisen määräyksin, jotka koskevat kaupungin johtamista häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Valtuuston on määrä päättää tästä hallintosäännön täydentämisestä 30.3.2020 pidettävässä kokouksessaan.

Hallintosäännön täydentämisen keskeisenä sisältönä on, että häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kaupunginjohtaja voisi käyttää normaalioalojen hallintosäännössä määrätystä toimivallasta poikkeavaa toimivaltaa peruspalvelujen turvaamiseksi ja häiriötilanteen normalisoimiseksi silloin, kun asia koskee toimenpiteiden yhteensovittamista kaupungin toimialueiden ja yksiköiden kesken, taloudellisten tai henkilöstövoimavarojen suuntaamista, viestintää taikka muuta häiriötilanteen hoitamiseksi tarpeellista päätöstä tai toimenpidettä.

Hallintosäännön täydentämisen ja täydennyksessä tarkoitettujen kaupunginjohtajan erityistoimivaltuuksien avulla on mahdollista vastata moniin kaupungin johtamisen ja päätöksenteon haasteisiin häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista, että ajankohtaisen häiriötilanteen pitkittyessä vaihtoehtona normaaliolojen tavanomaiselle päätöksentekojärjestykselle olisi ainoastaan toimivallan keskittäminen kaupunginjohtajalle. Tähän liittyy haasteita kaupunginjohtajan ajankäytön kannalta, ja myös virkavastuun asianmukainen toteuttaminen edellyttää tosiasiallista mahdollisuutta olla selvillä päätöksenteossa huomioon otettavista oikeusohjeista ja tosiseikoista.

Edellä olevan perusteella vapaa-aikalautakunnalle esitetään, että se päättäisi kuntalain (410/2015) 91 §:n 2 momentin ja hallintosäännön 34 §:n nojalla siirtää lautakunnalle lainsäädännön ja hallintosäännön mukaan kuuluvaa toimivaltaa vapaa-aikajohtajalle. Toimivallan siirtopäätös koskisi sellaisia asioita, joissa ajankohtaisen epidemiakriisin aikana on kyettävä tekemään päätöksiä nopeasti ja ottaen huomioon jatkuvasti muuttuvan toimintaympäristön asettamat kulloisetkin vaatimukset.

Valmisteltu siirtopäätös olisi luonteeltaan väliaikainen ja se olisi voimassa määräajan 31.12.2020 saakka. Siirtopäätöksen voimassaoloa voidaan tarvittaessa uudella päätöksellä jatkaa. Vastaavasti siirtopäätös voidaan olosuhteiden helpottuessa kumota jo ennen määräajan päättymistä.

(Valmistelijat vs. vapaa-aikajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen, puh. 020 632 3259 ja hallintojohtaja Alekski Heikkilä, puh. 040 823 7921)

Vs. vapaa-aikajohtajan ehdotus:

Vapaa-aikalautakunta:

1) päättää kuntalain 91 §:n 2 momentin ja hallintosäännön 34 §:n nojalla siirtää lautakunnan toimivaltaa vapaa-aikajohtajalle niin, että siirron nojalla vapaa-aikajohtaja päättää:

- a) vapaa-aikatoimen yleistä järjestämistä koskevista määräyksistä ja soveltamisohjeista;
- b) vapaa-aikatoimen palveluiden järjestämisen ja tuottamisen keskeyttämisestä;
- c) kulttuuri- ja liikuntatilojen, liikuntapaikkojen ja muiden vapaa-aikatoimen palveluissa käytettävien sisä- tai ulkotilojen sulkemisesta ja niiden käytön kieltämisestä; ja
- d) vapaa-aikatoimen palveluiden sekä sisä- ja ulkotilojen aukiolo-, palvelu- tai toiminta-ajoina ja näiden perusteista.

2) päättää, että edellä kohdassa 1 tehty toimivallan siirtopäätös on voimassa 27.3.2020 lukien määräajan 31.12.2020 saakka ja mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta.

Päätös:

Hyväksyttiin.

VAPAA 09.12.2020 § 35

Covid-19-tartuntatautiepidemia eli niin sanottu koronavirusepidemia on viime päivinä vaikeutunut merkittävästi pääkaupunkiseudulla ja erällä muilla maamme alueilla. Myös Keski-Suomen tilanne on heikentynyt selvästi, minkä johdosta Jyväskylän kaupungin poikkeusolojen johtoryhmä totesi 27.11.2020 Jyväskylän siirtyneen epidemiavaiheiden luokituksessa perustasolta kiihtymisvaiheeseen.

Äänekosken kaupungin koronajohtoryhmän kokouksessa 27.11.2020 todettiin, että vs. vapaa-aikajohtajan erityistoimivaltuuksien päätyminen 31.12.2020 ei ole perusteltua tässä epidemiatilanteessa. Erityistoimivaltuuksien voimassaolon tulisi jatkua keskeytyksettä talven ja kevään ajan, jotta vapaa-aikatoimialan johtamiseen ja päätöksentekoon ei meneillään olevan epidemiatilanteen aikana muodostu epidemian torjunnan kannalta ongelmallisia viiveitä ja jähkkyksiä.

Vapaa-aikalautakunnalle esitetään, että se päättäisi jatkaa vs. vapaa-aikajohtajan erityistoimivaltuuksien voimassaoloa 31.5.2021 saakka. Jos epidemiatilanne ratkaisevasti helpottuu ennen sanottua määräaika, on vapaa-aikalautakunnalla harkintansa mukaan mahdollisuus keskeyttää erityistoimivaltuuksien voimassaolo jo tätä ennen.

Valmistelija vs. vapaa-aikajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen, puh. 020 632 3259

Esittelijä vs. vapaa-aikajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen

Päätösehdotus Vapaa-aikalautakunta:

- 1) päättää kuntalain 91 §:n 2 momentin ja hallintosäännön 34 §:n nojalla siirtää lautakunnan toimivaltaa vapaa-aikajohtajalle niin, että siirron nojalla vapaa-aikajohtaja päättää:
 - a) vapaa-aikatoimen yleistä järjestämistä koskevista määräyksistä ja soveltamisohjeista;
 - b) vapaa-aikatoimen palveluiden järjestämisen ja tuottamisen keskeyttämisestä;
 - c) kulttuuri- ja liikuntatilojen, liikuntapaikkojen ja muiden vapaa-aikatoimen palveluissa käytettävien sisä- tai ulkotilojen sulkemisesta ja niiden käytön kieltämisestä; ja
 - d) vapaa-aikatoimen palveluiden sekä sisä- ja ulkotilojen aukiolo-, palvelu- tai toiminta-ajoista ja näiden perusteista.
- 2) päättää, että edellä kohdassa 1 tehty toimivallan siirtopäätös on voimassa 1.1.2021 lukien määräajan 31.5.2021 saakka ja mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta.

Päätös

Hyväksyttiin.

VAPAA 24.05.2021 § 27
1287/00.01.01.03/2020

Kaupungin johtoryhmässä on 5.5.2021 sovittu, että esittelijöiden erityistoimivaltuuksille haetaan kaikissa ao. toimielimissä jatkoa 31.8.2021 saakka. Tarkoituksena on, että kukin erityistoimivaltuuksista aikanaan päättänyt toimielin voisi nyt päättää pidentää valtuuksien voimassaoloa entisellä sisällöllä elokuun loppuun eli kesän loppuun saakka.

Vaikka epidemiatilanne on viime viikkoina helpottunut, vaara ei ole ohitse ja tilanne voi jälleen heikentyä hyvin nopeastikin. Rokotukset eivät ole edenneet niin vauhdikkaasti kuin valtuuksista päätettäessä viime marras-joulukuussa oletettiin; rokottamattomat ihmiset voivat sairastua ja tartuttaa muita ja tämä ylläpitää esim. Helsingin seudusta (jossa rokotetaan jo 40-vuotiaitakin) poikkeavaa riskitilannetta.

Toimielinten kokoontuminen on vaikeaa kesäkaudella, jolloin kokoontumisissa on kesätauko ja toimielinten jäsenet ja kaupungin henkilöstö pitävät lomia.

Valtuuksien voimassaolo ei pakota käyttämään niitä; jos kiireellistä tarvetta ei ole, asian voi aina viedä toimielimen ratkaistavaksi.

Valtuuksien tarkoituksena on nopeuttaa kaupungin kykyä reagoida kuntalaisten, asiakkaiden ja palveluiden käyttäjien piirissä ilmeneviin tarpeisiin; nämä kohderyhmät eivät hyödy siitä, että asian käsittely viivästyy seuraavaan toimielimen kokoukseen saakka.

Valmistelija

vs. vapaa-aikajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen, puh. 020 632 3259

Esittelijä

vs. vapaa-aikajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen

Päätösehdotus

Vapaa-aikalautakunta

1) päättää kuntalain 91 §:n 2 momentin ja hallintosäännön 34 §:n nojalla siirtää lautakunnan toimivaltaa vapaa-aikajohtajalle niin, että siirron nojalla vapaa-aikajohtaja päättää:

- a) vapaa-aikatoimen yleistä järjestämistä koskevista määräyksistä ja soveltamisohjeista;
- b) vapaa-aikapalveluiden järjestämisen ja tuottamisen keskeyttämisestä;
- c) kulttuuri- ja liikuntatilojen, liikuntapaikkojen ja muiden vapaa-aikatoimen palveluissa käytettävien sisä- tai ulkotilojen sulkemisesta ja niiden käytön kieltämisestä; ja
- d) vapaa-aikapalveluiden sekä sisä- ja ulkotilojen aukiolo-, palvelu- tai toiminta-ajoista ja näiden perusteista.

2) päättää, että edellä kohdassa 1 tehty toimivallan siirtopäätös on

voimassa 1.6.2021 lukien määräajan 31.8.2021 saakka ja mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta

Päätös

Hyväksyttiin.
